

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Ministerie VWS
t.a.v. de heer H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Bezoekadres
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
T 088 370 02 88
www.jeugdinspecties.nl

Inlichtingen bij

Ons kenmerk
TSD/1711.120.21

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum 30 november 2017
Betreft Programmering 2018–2019 Toezicht Sociaal Domein

Geachte heer De Jonge,

Op 26 september jl., net voor het aantreden van het nieuwe Kabinet, is deze brief met daarin de programmering van Toezicht Sociaal Domein 2018 – 2019 aangeboden aan de toenmalige Staatssecretaris van VWS. Deze brief is nog niet doorgestuurd naar de Tweede Kamer.

De samenwerkende inspecties¹ verenigd in Toezicht Sociaal Domein (TSD) gebruiken de Meerjarenvisie en –programmering 2016–2019 voor het inrichten en uitvoeren van het toezicht. TSD is de tweede helft 2017 gestart met drie toezichtonderzoeken waarvan de afronding in 2018 plaatsvindt. Het gaat om toezichtonderzoek naar *Verwarde personen, Statushouders en Uitstroom van MBO-1 en Praktijkonderwijs naar vervolgopleiding of werk*.

De afgelopen paar maanden is een intensief traject afgelegd om te komen tot voorstellen voor de programmering voor de jaren 2018 en 2019. Daarbij is allereerst gebruik gemaakt van de risicoanalyses die de inspecties zelf maken, waarbij vooral de onderwerpen die het eigen domein overstijgen naar voren zijn gebracht. De keuzes die daarin gemaakt zijn, zijn voorgelegd aan externe stakeholders. De externe stakeholders kregen gelegenheid om te reflecteren op de onderwerpen die door de samenwerkende inspecties waren aangedragen en de mogelijkheid om zelf onderwerpen aan te dragen. Bij de stakeholdersbijeenkomst waren stakeholders aanwezig vanuit: de departementen VWS (vertegenwoordigd door de directies Jeugd/DMO en een separaat gesprek met directie CZ), VenJ, SZW, OCW en BZK; gemeenten (vertegenwoordigd door VNG en Netwerk Directeuren Sociaal Domein); Wmo-toezicht (vertegenwoordigd door GGD-GHOR).

¹ Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd i.o., Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie van het Onderwijs en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De volgende onderwerpen zijn door de Stuurgroep TSD op basis van de risicoanalyse en stakeholdersbijeenkomst geprogrammeerd:

Toezicht Sociaal Domein

Kenmerk
TSD/171106

1. *Veilig thuis in het lokale netwerk*

Veilig Thuis speelt een belangrijke rol in de lokale netwerken. Voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld is het cruciaal dat organisaties en professionals die werken in het sociaal domein tijdig de weg naar Veilig Thuis weten te vinden en andersom. Dit gaat twee kanten op: maken signalerende partijen zoals wijkteams, kinderopvang, scholen, politie, huisartsen, jeugdgezondheidszorg, etc. tijdig gebruik van de diensten van Veilig Thuis (opschalen) en kan Veilig Thuis casuïstiek na triage goed kwijt bij wijkteams en eventuele andere partijen voor het inzetten van hulp en ondersteuning (afschalen)?

De vraag is in hoeverre kinderen en volwassenen waarover zorgen zijn rondom veiligheid waarbij signalerende partijen Veilig Thuis inschakelen (advies/melding) effectieve en passende hulp krijgen.

2. *Kwetsbare burgers op 'vergeten plekken'*

Op een aantal plekken in ons land wonen burgers op privéterreinen zoals campings of bungalowparken. Deze zogenaamde vrijplaatsen dienen soms als een laatste vluchtplaats voor mensen die niet het vermogen hebben om goed voor zichzelf of hun kinderen te zorgen. Vaak zijn de bewoners van deze "vergeten plekken" wel eerder in beeld geweest bij instanties en voorzieningen maar zijn zij als het ware uit het systeem gevallen.

De vraag is hoe burgers die op deze plekken wonen uit beeld zijn geraakt terwijl het stelsel is ingericht op een inclusieve samenleving. Hoe zelfredzaamheid en de inclusieve samenleving zich tot elkaar verhouden en welke knelpunten er zijn in de toegang tot het stelsel voor deze mensen.

3. *Kinderen in de knel*

De Jeugdwet geeft gemeenten de belangrijke rol om de toegang tot een toereikend aanbod van zorg en ondersteuning voor jongeren te regelen door afstemming tussen gezondheidszorg, Wmo-hulp, jeugdhulp, onderwijs, veiligheid/justitie en werk/inkomen tot stand te brengen. Zowel ouders als scholen weten niet altijd de weg in de gemeentelijke uitvoering te vinden en te bewandelen. Dit wordt met name een probleem als het gaat om ouders die weinig zelfredzaam zijn of bewust zorg mijden. Het onderzoek richt zich op de (wel of niet) werkende relaties tussen wijkteams, zorg- en hulpverleningsorganisaties en onderwijs.

De vraag is wat kinderen met een – psychische – aandoening nodig hebben om naar school te kunnen gaan en in hoeverre de samenwerkingverbanden, scholen, gemeenten en hulp- en zorgorganisaties erin slagen dit te bieden.

4. *Ouderen (55+) die niet participeren op de arbeidsmarkt met een (UWV) uitkering.*

Toezicht Sociaal Domein

Ouderen zijn in alle uitkeringen oververtegenwoordigd, zowel in de bijstand als in de werknemers- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen van het UWV. De begeleiding van de re-integratie van ouderen ligt in handen van UWV. Hiervoor hebben zij verschillende instrumenten, ook speciaal voor de groep 55+. Er ligt bij het UWV en bij andere partijen in gemeenten een belangrijke rol om te voorkomen dat een groep ouderen kwetsbaar wordt, want door hun lage inkomsten en een klein of geen pensioen vormen ouderen in een uitkering een extra risico. De vraag is of deze partijen hier voldoende in slagen.

Kenmerk
TSD/171106

De vraag is hoe de aansluiting tussen de landelijk georganiseerde UWV en het lokaal georganiseerde sociaal domein is waar het gaat om het bevorderen van de participatie van 55+'ers met een uitkering, en welke rol de (arbeidsmarkt) regio's hierin vervullen. En welke knelpunten en verbeterpunten de inspecties zien.

Naast deze toezichtonderzoeken zullen de samenwerkende inspecties een vooronderzoek verrichten naar de rol van de keten en het netwerk in de preventie van suicide onder jongeren en jongvolwassenen. Dit mede in relatie tot de activiteiten van het sectorale toezicht op dit onderwerp (gericht op richtlijnen voor professionals) en de nieuwe landelijke agenda suïcidepreventie 2018-2021. Deze aan u gepresenteerde programmering kan wijzigen naar aanleiding van onvoorzien calamiteitentoezicht dat door TSD moet worden uitgevoerd.

De ontwikkelingen in het sociaal domein gaan door. Met name de transformatie krijgt in de uitvoering haar beslag. Ook in het toezicht op het sociaal domein verandert veel. De relaties met gemeenten en het Wmo-toezicht intensiveren om het sociaal domein in haar volle omvang in beeld te krijgen. Naast het integrale toezicht bezien ook sectorale (rijks)inspecties in het sociaal domein hoe zij zich verhouden tot gemeenten en gemeentelijke verantwoordelijkheden. De doorontwikkeling van het toezicht in het sociaal domein heeft derhalve een plek gekregen binnen het programma Sociaal Domein.

Met vriendelijke groet,
Namens Toezicht Sociaal Domein

mevrouw drs. J.F. de Vries
hoofdinspecteur